

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի 2021թ. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

2021 թվականին Բանկը, օգտագործելով իր կողմից կիրառվող բանկային նորագույն տեխնոլոգիաները, ունենալով արհեստավարժ աշխատակիցների թիմ, ապահովեց բանկային համակարգում աճող մրցակցության պայմաններում կարողացավ գրանցել ցուցանիշների բարենպաստ դինամիկա, ինչը վկայում է Բանկի գործունեության կայունության, արդյունավետության և ստեղծված իրավիճակում Բանկի կողմից ճիշտ ռազմավարության ընտրության փաստը:

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է համաձայն Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված և պարբերաբար վերանայվող հեռանկարային զարգացման ծրագրերի: Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է Բանկի խորհրդի և Բանկի գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի կողմից առաջարկվող ծառայությունները և դրանց սակագները շուկայի պահանջներին:

Բանկի համար առավել կարևոր գործունեությունը ֆինանսական միջնորդության՝ միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման իրականացումն է, որը զուգորդվում է բանկային այլ բազմաբնույթ ծառայությունների մատուցմամբ:

Բանկը ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ընդունում է ժամկետային և ցպահանջ ավանդներ ՀՀ դրամով և արտարժույթով:

Բանկն իրականացնում է վարկավորման հետևյալ տեսակները՝ բիզնեսի վարկավորում (այդ թվում՝ վարկային գծերի, օվերդրաֆտների, երաշխիքների, փաստաթղթային ակրեդիտիվների տրամադրում), բնակարանի ձեռքբերման և նորոգման հիփոթեքային վարկավորում, ավտովարկավորում, լոմբարդային վարկավորում, սպառողական այլ վարկավորում, ինչպես նաև լիզինգային և ֆակտորինգային գործառնություններ:

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ակտիվները կազմել են 270.1 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 21.2 մլրդ ՀՀ դրամով են 8.5%-ով:

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի պարտավորությունները կազմել են 230.6 մլրդ ՀՀ դրամ, որոնք նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել են 19.9 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 9.5%-ով:

2021 թվականի ընթացքում Բանկը գեներացրել է 1.7 մլրդ ՀՀ դրամի Զուտ շահույթ՝ 2020 թվականի 1.3 մլրդ ՀՀ դրամի դիմաց, աճելով 26.7%-ով:

Տարվա արդյունքներով Բանկի գործունեության շահութաբերության ցուցանիշները կազմել են.

Կապիտալի շահութաբերություն (ROE)՝ 5.2%,
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)՝ 0.8%:

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 8,803,655 հազ. ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է 1,760,731 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 5,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Բանկը մասնակցում է ՀՀ պետական պարտատոմսերի տեղաբաշխումներին, ինչպես նաև արտարժույթի բորսայական առևտրին:

Բանկը 1997թ.-ից սկսած անդամակցում է S.W.I.F.T. միջազգային համակարգին, թղթակցային հաշիվներ ունի տեղական և միջազգային մի շարք բանկերում, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել Բանկի հաճախորդների վճարահաշվարկային սպասարկումը ցանկացած ազատ փոխարկելի արժույթով և վճարային գործիքով:

Բանկի ղեկավարությունը, կարևորելով միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը, մշտապես առաջնային դեր է հատկացնում դրանց խորացմանը և ընդլայնմանը:

Բանկը շարունակում է ակտիվ համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների՝ Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD), Համաշխարհային Բանկի (WB USA), Եվրասիական Չարգացման Բանկի (EDB Russia), Առևտրի և Չարգացման Սևծովյան Բանկի, Հարավ-Արևելյան Եվրոպայի Եվրոպական Հիմնադրամի (EFSE Luxembourg), Գերմանահայկական Հիմնադրամի (KfW), Green for Growth Fund Հիմնադրամի, Incofin Investment Management, DEUTSCHE INVESTITIONS-UND ENTWICKLUNGSGESELLSCHAFT MBH ներդրումային կազմակերպության (DEG), BLUEORCHARD MICROFINANCE FUND (Switzerland) Covid-19 Emerging and Frontier Markets MSME Support, Նիդերլանդների զարգացման ֆինանսական ընկերության (FMO), ResponsAbility (Switzerland), Legal Owner Triodos Funds B.V.L and Triodos SICAV II , Microfinance Enhancement Facility SA, SICAV-SIF, Commerzbank AG (Germany), Ասիական Չարգացման բանկ (ADB), SYMBIOTICS SICAV ընկերության, ինչպես նաև այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Հաշվի առնելով ֆիզիկական անձանց դրամական փոխանցումների ծավալների աճը՝ Բանկն առանձնապես կարևորում է արագ դրամական փոխանցումների համակարգերի հետ համագործակցության ընդլայնումը և կատարելագործումը: Այս նպատակով Բանկը շարունակում է զարգացնել համագործակցությունը Unistream, MoneyGram, Ria Money, MoneyTun արագ դրամական փոխանցումների համակարգերի հետ:

Պլաստիկ քարտերի թողարկման ու սպասարկման համակարգերի կատարելագործումը Բանկի համար հանդիսանում է զարգացման գերակա ուղղություններից մեկը՝ հաշվի առնելով ներկա պայմաններում բնակչության կողմից աճող պահանջարկը և անկանխիկ վճարումների ավելացմանն ուղղված պետական քաղաքականությունը:

2007 թվականի ընթացքում Բանկը դարձել է MasterCard համակարգի անֆիլիատ անդամ, իսկ 2008 թվականից սկսած թողարկում է Cirrus/Maestro, MasterCard Standard, MasterCard Gold քարտեր:

2010 թվականի օգոստոսից VISA International վճարային համակարգի ասոցացված անդամ է: 2011 թվականից Բանկը թողարկում է VISA GOLD, VISA CLASSIC և VISA INFINITE քարտեր, իսկ վերջիններիս քանակն ավելացնելու, սպասարկման որակը բարձրացնելու և տեխնիկական վերազինում իրականացնելու նպատակով՝ կատարում է ներդրումներ: 2013թ.-ին Բանկը դարձավ VISA միջազգային վճարահաշվարկային համակարգի պրինցիպալ անդամ, ինչը հնարավորություն տվեց Բանկին տրամադրել հաճախորդներին ծառայությունների ավելի ընդլայնված և արդիականացված փաթեթ:

2013թ.-ից Բանկը պաշտոնապես դարձավ DinersClub միակ թողարկող բանկը ՀՀ-ում և տարեվերջին Բանկը թողարկեց սուպեր պրեմիում դասի DinersClub Super Premium և պրեմիում դասի DinersClub Young Profesional վճարային քարտերը:

Ներկայումս Բանկի կողմից թողարկվում և սպասարկվում են MasterCard, Visa, Diners Club և ArCa վճարային համակարգերի քարտեր: Բանկը, թողարկած քարտերի քանակով, ՀՀ բանկային համակարգում գտնվում է առաջատար դիրքերում, ինչը պայմանավորված է Բանկի կողմից այդ բնագավառի զարգացմանն ուղղված ակտիվ և նորարար ծրագրերի իրականացմամբ:

2021 թվականի ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ն իր ներդրումային քաղաքականության շրջանակներում շարունակեց ակտիվ գործունեությունը արժեթղթերի շուկայում՝ ապահովելով համապատասխան ցուցանիշների շարունակական աճ: Բանկը 2021թ.-ին ներդրումային բանկային ծառայությունների սեգմենտում իր հաճախորդներին ներկայացել է առավել ընդգրկուն, բարձրորակ ծառայություններով՝ ամրապնդելով իր կայուն դիրքն այս ոլորտում:

2021 թվականի վերջի դրությամբ Բանկի ներդրումային պորտֆելում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պետական արժեթղթերը կազմել են 18.6 մլրդ ՀՀ դրամ, ոչ պետական արժեթղթերը՝ 14.2 մլրդ ՀՀ դրամ, ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պետական արժեթղթերը կազմել են 10.6 մլրդ ՀՀ դրամ:

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն, կարևորելով տնտեսության ֆինանսական հատվածում արժեթղթերի և կապիտալի զարգացած շուկա ունենալու դերը և նշանակությունը, շարունակեց իր ներդրումն ունենալ արժեթղթերի շուկայի ակտիվացման և զարգացման գործում:

Ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում 2021թ. Բանկի կողմից տեղաբաշխվել են «Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ՝ 3 մլրդ ՀՀ դրամ ծավալով դրամային պարտատոմսեր,

Բանկի որդեգրած՝ դեպի հաճախորդն ուղղված քաղաքականության ներքո Բանկը շարունակում է մրցակցային գնանշումներ իրականացնել արտարժույթային շուկայում:

Տարվա ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն ակտիվ գործունեություն է ծավալել արտարժույթային գործառնություններում: Արտարժույթային գործառնությունների ծավալներն ըստ արտարժույթների կազմել են.

- ԱՄՆ դոլարով գործարքների ծավալը՝ մոտ 1 մլրդ ԱՄՆ դոլար,
- ՌԴ ռուբլով գործարքների ծավալը՝ 21.6 մլրդ ՌԴ ռուբլի,
- Եվրոյով գործարքների ծավալը՝ 533.3 մլն Եվրո:

2021թ. արտարժույթի առքուվաճառքից ստացված զուտ եկամուտը կազմել է մոտ 1.6 մլրդ ՀՀ դրամ:

Բանկի կողմից հաճախորդներին է առաջարկվում ԱՐԱՐԱՏ-ԴԻԼԻՆԳ համակարգը, որը հնարավորություն է տալիս անկախ գտնվելու վայրից, առանց ժամանակի կորստի համակարգչով կամ ուղղակի բջջային հեռախոսով իրականացնել արտարժույթի առք ու վաճառքի ցանկացած գործառնություն ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿԻ կողմից սահմանված գնանշումների հիման վրա՝ բանկում գործող ՀՀ դրամով և արտարժույթով հաշիվների մնացորդների սահմաններում:

Թվային բանկային ծառայությունների մասով Բանկն իր հաճախորդներին առաջարկում է 2021 թվականին ներդրված նոր Թվային բանկ համակարգը, որը նոր տեխնոլոգիաներով արդիականացված, հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունների առավել ընդլայնված ու ֆունկցիոնալ համակարգ է: Այն տրամադրում է ավելի քան 50 ծառայությունների հնարավորություն:

Բանկը նաև ակտիվ մեկնարկել է գործընթացներ Բանկային ավտոմատացված մեքենաների և անհայում վճարային համակարգերի ներդրման ուղղությամբ:

Ներքին հսկողական համակարգ

Ներքին հսկողության համակարգը Բանկի զարգացման ռազմավարական նպատակների իրագործման և կառավարման հիմնական տարրերից է:

Բանկի ներքին հսկողության համակարգի գլխավոր նպատակը Բանկի գործունեության ու որոշումների կայացման գործընթացների նկատմամբ արդյունավետ հսկողության ապահովումն է:

Այդ, իսկ նպատակով Բանկում ներդրված է միջազգային լավագույն փորձին համապատասխան ներքին հսկողության համակարգ և հսկողական գործառնություններ, այդ թվում՝ ռիսկերի գնահատման հիման վրա բանկի Ներքին աուդիտի աշխատանքների պլանավորման, աուդիտի իրականացման և հետստուգումային հսկողության (Follow up) գործառնություն:

Ներքին աուդիտի մասնագիտական գործունեության միջազգային ստանդարտներին ու վարվելակերպի կանոններին համապատասխան Բանկում ներդրված Ներքին աուդիտի գործառնություն ապահովում է անկախ և անկողմնակալ հավաստման (assurance) գործունեության իրականացում՝ ուղղված Բանկի կառավարման, ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման համակարգերի ու գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը:

Նշվածի ներքո հաշվետու տարվա ընթացքում Ներքին աուդիտի կողմից՝ Տարեկան աշխատանքային ծրագրի համաձայն իրականացվել են ռիսկերի վրա հիմնված Բանկի տարբեր գործարար գործընթացների, տարածքային ստորաբաժանումների, ինչպես նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի համալիր ու նպատակային ստուգումներ և ուսումնասիրություններ:

Ստուգումների և ուսումնասիրությունների նպատակն է եղել Ներքին աուդիտի կողմից գնահատելու բանկում ներքին հսկողության, ռիսկերի կառավարման, ներքին տեղեկատվական և հաշվետվողական համակարգերի արդյունավետությունը:

Ստուգումների և ուսումնասիրությունների արդյունքները նպաստել են բացահայտված խնդիրների վերացման նպատակով ուղղիչ և կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացմանը՝ ուղղված բանկի ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման համակարգերի ու գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը:

2021թ. ընթացքում Բանկում բարելավվել է գործառնական ռիսկի կառավարման համակարգը, վերանայվել են իրացվելիության ռիսկի կառավարման ցուցանիշները և վարկային ռիսկի կենտրոնացումների կառավարման համակարգը, ներդրվել է երկրի ռիսկի սթրես թեստավորման համակարգը, վարկային ռիսկի նվազեցման նպատակով բարելավվել է վարկերի մոնիթորինգների գործընթացը՝ բարձրացնելով մոնիտորինգների որակը և ավելացնելով իրականացվող մոնիտորինգների քանակը: Իրականացված միջոցառումների արդյունքում ստեղծվել և գործում է նաև Գործարար գործընթացների կառավարման հանձնաժողովը:

Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքներից և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Բանկը մշտապես զարգացնում է իր ֆինանսատնտեսական վիճակին սպառնացող ռիսկերի կառավարման արդյունավետությունը և որպես հիմնական ռիսկեր դիտարկում՝ վարկային, իրացվելիության, շուկայական, գործառնական, տնտեսության վիճակի և օրենսդրության փոփոխություններով պայմանավորված ռիսկերը: Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները, որոնք թողարկողից անկախ են: Նման ռիսկերից զերծ մնալու կամ հետևանքները նվազեցնելու նպատակով բանկը մշակում է գործունեության անընդհատության ապահովման և արտակարգ իրավիճակներում գործելու ընթացակարգեր:

Վարկային ռիսկը բանկի վարկառուների, փոխառուների և բանկի նկատմամբ պարտավորություններ ստանձնած անձանց կողմից պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և սահմանված չափով կամ մասամբ չկատարելու հավանականությունն է ինչը կարող է վնաս հասցնել բանկի կապիտալին: Վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարումը բանկի կարևորագույն խնդիրներից է: Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով Բանկը կարևորում է վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում

տարբեր տեսակի կենտրոնացումների վրա, վարկավորելիս որպես ապահովվածություն նախապատվություն է տալիս վարկառուի վարկունակությանը և վճարունակությանը, ինչի արդյունքում խնդրահարույց վարկերի տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում բավականին փոքր է:

Իրացվելիության ռիսկ, երբ Բանկի ազատ դրամական միջոցները բավարար չեն ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ դրամական ներհոսքի կրճատման, ներգրավման աղբյուրների սահմանափակման, մակրոտնտեսական իրավիճակի փոփոխության, օրենսդրական փոփոխությունների, նորմատիվային դաշտի փոփոխությունների և այլ պատճառներով: Իրացվելիության ռիսկի հետևանքով Բանկի հնարավորություններն ակտիվներն արագ և շուկայական գնով իրացնելը կդժվարանա, հետևաբար նաև խնդիրներ կարող են առաջանալ պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջությամբ կատարելու: Իրացվելիության ռիսկերի կառավարման նպատակով Բանկում ներդրվել են սահմանաչափերի պահպանման և ամենօրյա կտրվածքով հսկողության իրականացման մեխանիզմներ: Բանկում իրականացվում են ընթացիկ, կարճաժամկետ և երկարաժամկետ իրացվելիության ռիսկի կառավարում, իրացվելիության ճեղքվածքի և բացասական ազդեցության սցենարային վերլուծություններ:

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել բանկի գործունեության վրա, մասնավորապես կարող է ուղեկցվել Բանկի կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Բանկային գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Բանկային գործունեության լիցենզավորման և կարգավորման նպատակը ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունն է, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և բանկային ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Բանկի գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ բանկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Բանկը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Կադրերի հոսունության ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման ղեպքում Բանկի վնասներ կրելու հավանականությունը:

Գործառնական ռիսկը, որը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է կորուստ բերել բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև բանկի համբավը: Գործառնական ռիսկերի գնահատման և մոնիտորինգի համար Բանկում գործում է ռիսկային պատահարների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրման համակարգ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ, որը ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում արժեքի փոփոխության ռիսկն է, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել Բանկի զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Նման տատանումները տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության ղեպքում կարող են ինչպես ավելացնել, այնպես էլ նվազեցնել տոկոսային մարժան, հանգեցնել վնասների: Բանկում տոկոսադրույքի Կառավարման նպատակով կիրառվում են բազիսային, եկամտաբերության կորի փոփոխության և ժամկետային անհամապատասխանության ռիսկերի գծով վերլուծություններ:

Արտարժույթի ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկը: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից: Ելնելով ՀՀ-ում տնտեսական, քաղաքական զարգացումներից և հաշվի առնելով բանկային համակարգի զարգացման ներկա վիճակը, Բանկի զգուշավոր գործելակերպը, Բանկ-Հաճախորդ գործարար հարաբերությունների ներկայիս դրսևորումները, ինչպես նաև այն, որ ՀՀ կենտրոնական բանկը հստակ կանոնակարգել է և խիստ հսկողություն է իրականացնում բանկերի նկատմամբ, նշված ռիսկերի ի հայտ գալու հավանականությունը ձգտում է նվազագույնի:

ԱՐԱՐԱՐՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի նախագահ՝

Գ.Հովհաննիսյան

ԱՐԱՐԱՐՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի անդամ՝

Ա.Սուվարյան